

KARTA PRZEDMIOTU

WNH1 (cykl 2019-2022)

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia harmonii i kontrapunktu
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	History of harmony and counterpoint
Kierunek studiów	Muzykologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Muzykologia – II rok (stacjonarne I stopnia)
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o sztuce
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Miłosz Aleksandrowicz
---	-------------------------------

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30+30	III, IV	3+3

Wymagania wstępne	Ogólna znajomość historii muzyki i dziejów estetyki muzycznej, znajomość notacji muzycznej, słuch muzyczny umożliwiający świadomą percepcję współbrzmień.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Zapoznanie studenta z dziejami harmonii i kontrapunktu w aspektach teoretycznym i praktycznym; omówienie i analiza utworów z różnych epok w kontekście ewolucji i rozwoju europejskiej muzyki wielogłosowej; ukazanie zależności między rozwojem harmonii i kontrapunktu a myślą i estetyką muzyczną różnych epok historycznych; ukazanie rozwoju teorii i praktyki muzyki wielogłosowej jako procesu dokonującego się również w czasach współczesnych; przekazanie wiedzy będącej wielowiekowym intelektualnym dziedzictwem europejskiej myśli muzycznej, które należy kultywować, podtrzymywać i przekazywać kolejnym pokoleniom.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student ma uporządkowaną wiedzę na temat historii harmonii i kontrapunktu z uwzględnieniem teoretycznych i praktycznych aspektów myśli muzycznej.	K_W03
W_02	Student ma wiedzę pozwalającą mu rozpoznać i scharakteryzować kompozycje muzyczne powstałe w różnych okresach historycznych w kontekście dziejów harmonii i kontrapunktu.	K_W05
W_03	Student posiada wiedzę pozwalającą mu opisać proces kształtowania się, rozwoju i ewolucji refleksji teoretycznej dotyczącej harmonii i kontrapunktu w różnych epokach historycznych przy użyciu specjalistycznej terminologii.	K_W06
W_04	Student zna argumenty i idee wybranych teoretyków muzyki, badaczy i muzykologów wypowiadających się na przestrzeni dziejów na temat harmonii i kontrapunktu potrafiąc również scharakteryzować wpływ myśli muzycznej dotyczącej harmonii i kontrapunktu wypracowanej w różnych epokach historycznych na rozwój języka dźwiękowego i stylistyki muzycznej powstałych w tym czasie utworów.	K_W09
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student, korzystając ze zdobytej wiedzy z zakresu harmonii i kontrapunktu, posiada pogłębioną umiejętność świadomego słuchania utworów muzycznych z różnych epok historycznych.	K_U03

U_02	Student potrafi poprawnie zastosować terminologię muzyczną z zakresu harmonii i kontrapunktu.	K_U04
U_03	Student, korzystając ze zdobytej wiedzy z zakresu harmonii i kontrapunktu, potrafi efektywnie zaplanować własne działania na polu naukowym.	K_U09
U_04	Student potrafi wypowiedzieć krytyczne sądy wartościujące na temat strony brzmieniowej utworów muzycznych powstałych w różnych epokach historycznych.	K_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotowy do precyzyjnego formułowania sądów wartościujących w zakresie harmonii i kontrapunktu w różnych sytuacjach profesjonalnych na polu naukowym i artystycznym. Student, mając świadomość faktu, iż zagadnienia dotyczące harmonii i kontrapunktu są jednym z istotniejszych elementów europejskiego dziedzictwa myśli intelektualnej i artystycznej, jest gotowy do kultywowania, podtrzymywania i przekazywania owego dziedzictwa kolejnym pokoleniom.	K_K06

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Harmonia jako pojęcie filozoficzno-muzyczne w antyku grecko-rzymskim; pojęcie harmonii w myśli intelektualnej teoretyków średniowiecza: matematyczne fundamenty współbrzmień muzycznych; początki i rozwój średniowiecznej wielogłosowości (IX-XIII wiek); teoria współbrzmień i polifonia późnego średniowiecza (XIV-XV wiek); średniowieczny i renesansowy system skal modalnych; teoria i praktyka XVI-wiecznej wokalne polifonii linearnej; kontrapunkt instrumentalny XVII i XVIII wieku; *basso continuo*: zagadnienia teoretyczne i praktyczne; temperacja instrumentów klawiszowych w XVII i XVIII wieku; polifonia instrumentalna i wokalnie-instrumentalna dojrzałego baroku; teoria harmonii J. Ph. Rameau, system dur-moll (I poł. XVIII wieku); akustyczna teoria dźwięku muzycznego w XVIII i XIX wieku; rozwój harmoniki w XVIII i XIX wieku; ewolucja systemu funkcyjnego w XIX wieku; harmonia modalna w XIX- i XX-wiecznej praktyce muzyki kościelnej; nowe tendencje w spojrzeniu na harmonię i kontrapunkt w XX wieku; teorie konsonansu i dysonansu na przestrzeni dziejów.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne	Metody weryfikacji	Sposoby dokumentacji
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną	Zaliczenie ustne	Karta oceny / Protokół
W_02			
W_03			
W_04			
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza dzieła sztuki	Obserwacja	Karta oceny / Protokół
U_02			
U_03			
U_04			
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Analiza dzieła sztuki	Obserwacja	Karta oceny / Protokół

VI. Kryteria oceny, wagi...

Podstawą do zaliczenia przedmiotu jest frekwencja zgodna z Regulaminem Studiów.

Ocena bardzo dobra	Student ma bardzo dobrze uporządkowaną wiedzę na temat dziejów harmonii i kontrapunktu od antyku do współczesności, dostrzega zdecydowaną większość powiązań harmonii i kontrapunktu z rozwojem estetyki brzmieniowej, potrafi
--------------------	--

	bardzo dobrze scharakteryzować stronę brzmieniową i konstrukcyjną utworów muzycznych z różnych epok historycznych odnosząc się również do innych elementów dzieła muzycznego, ma bardzo dobrą wiedzę pozwalającą mu opisać proces kształtowania się, rozwoju i ewolucji refleksji teoretycznej dotyczącej harmonii i kontrapunktu, jest doskonale zorientowany w literaturze przedmiotu potrafiąc dotrzeć do publikacji o charakterze szczegółowym, bardzo dobrze opisuje zależności między harmonicznymi i kontrapunktycznymi aspektami kompozycji z różnych epok historycznych a współczesnymi tendencjami wykonawczymi w tzw. „stylowej interpretacji” utworów muzycznych, ma bardzo głęboką umiejętność świadomego słuchania utworów muzycznych z różnych epok historycznych, potrafi bardzo poprawnie zastosować terminologię muzyczną z zakresu harmonii i kontrapunktu, jest bardzo dobrze przygotowany do precyzyjnego formułowania krytycznych sądów wartościujących w różnych sytuacjach profesjonalnych na polu naukowym i artystycznym.
Ocena dobra	Student ma dobrze uporządkowaną wiedzę na temat dziejów harmonii i kontrapunktu od antyku do współczesności, dostrzega większość powiązań harmonii i kontrapunktu z rozwojem estetyki brzmieniowej, potrafi dobrze scharakteryzować stronę brzmieniową i konstrukcyjną utworów muzycznych z różnych epok historycznych odnosząc się również do innych elementów dzieła muzycznego, ma dobrą wiedzę pozwalającą mu opisać proces kształtowania się, rozwoju i ewolucji refleksji teoretycznej dotyczącej harmonii i kontrapunktu, jest dobrze zorientowany w literaturze przedmiotu potrafiąc dość sprawnie dotrzeć do publikacji o charakterze szczegółowym, dobrze opisuje zależności między harmonicznymi i kontrapunktycznymi aspektami kompozycji z różnych epok historycznych a współczesnymi tendencjami wykonawczymi w tzw. „stylowej interpretacji” utworów muzycznych, ma dość dobrą umiejętność świadomego słuchania utworów muzycznych z różnych epok historycznych, potrafi poprawnie zastosować terminologię muzyczną z zakresu harmonii i kontrapunktu, jest dobrze przygotowany do precyzyjnego formułowania krytycznych sądów wartościujących w różnych sytuacjach profesjonalnych na polu naukowym i artystycznym.
Ocena dostateczna	Student ma dostatecznie uporządkowaną wiedzę na temat dziejów harmonii i kontrapunktu od antyku do współczesności, dostrzega wybrane powiązania harmonii i kontrapunktu z rozwojem estetyki brzmieniowej, potrafi dostatecznie scharakteryzować stronę brzmieniową i konstrukcyjną utworów muzycznych z różnych epok historycznych odnosząc się również do innych elementów dzieła muzycznego, ma dostateczną wiedzę pozwalającą mu opisać proces kształtowania się, rozwoju i ewolucji refleksji teoretycznej dotyczącej harmonii i kontrapunktu, jest dostatecznie zorientowany w literaturze przedmiotu a dotarcie do publikacji o charakterze szczegółowym sprawia mu wyraźną trudność, dostatecznie nie opisuje zależności między harmonicznymi i kontrapunktycznymi aspektami kompozycji z różnych epok historycznych a współczesnymi tendencjami wykonawczymi w tzw. „stylowej interpretacji” utworów muzycznych, ma dostateczną umiejętność świadomego słuchania utworów muzycznych z różnych epok historycznych, potrafi w stopniu dostatecznym zastosować terminologię muzyczną z zakresu harmonii i kontrapunktu, jest dostatecznie przygotowany do precyzyjnego formułowania krytycznych sądów wartościujących w różnych sytuacjach profesjonalnych na polu naukowym i artystycznym.
Ocena niedostateczna	Student ma nie ma uporządkowanej wiedzy na temat dziejów harmonii i kontrapunktu od antyku do współczesności, nie dostrzega powiązań harmonii i kontrapunktu z rozwojem estetyki brzmieniowej, nie potrafi scharakteryzować strony brzmieniowej i konstrukcyjnej utworów muzycznych z różnych epok historycznych odnosząc się również do innych elementów dzieła muzycznego, nie ma wiedzy pozwalającą mu opisać proces kształtowania się, rozwoju i ewolucji refleksji

	teoretycznej dotyczącej harmonii i kontrapunktu, nie jest zorientowany w literaturze przedmiotu, nie potrafi dotrzeć do publikacji o charakterze szczegółowym, nie opisuje zależności między harmonicznymi i kontrapunktycznymi aspektami kompozycji z różnych epok historycznych a współczesnymi tendencjami wykonawczymi w tzw. „stylowej interpretacji” utworów muzycznych, nie ma umiejętności świadomego słuchania utworów muzycznych z różnych epok historycznych, nie potrafi zastosować terminologii muzycznej z zakresu harmonii i kontrapunktu, nie jest przygotowany do precyzyjnego formułowania krytycznych sądów wartościujących w różnych sytuacjach profesjonalnych na polu naukowym i artystycznym
--	---

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	60
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	60

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
J. Chomiński, Historia harmonii i kontrapunktu, t.1-3, Kraków 1990; B. Sudak, Matematyczna koncepcja muzyki, Zielona Góra 1992; E. Fubini, Historia estetyki, Kraków 2015; J. James, Muzyka sfer, Kraków 1996; J. Morawski. Teoria muzyki w średniowieczu. Wybrane zagadnienia, Warszawa 1979; Z. Dobrzańska-Fabiańska, Izorytmiczna koncepcja dzieła muzycznego, Kraków 1988; H. Feicht, Polifonia renesansu, Kraków 1962; W. Tatarkiewicz, Historia estetyki, Warszawa 2009; M. Toporowski, Dawne temperacje, Katowice 2014; M. Aleksandrowicz, Teoria harmonii Jeana Ph. Rameau, Lublin 2014; A. Jarzębska, Z dziejów myśli o muzyce: wybrane zagadnienia z teorii i analizy muzyki tonalnej i posttonalnej, Kraków 2002;
Literatura uzupełniająca
A. Barker, Greek musical writings, T.II : Harmonic and acoustic theory, Cambridge 1989; C. Bower, C. Palisca, Fundamentals of music, Boethius, New Haven - London 1989; J. Godwin, Harmony of the spheres, the Pythagorean tradition in music, Rochester 1993; J. Viret, Les premieres polyphonies, 800-1100, Paris 2000; J. A. Owens, Composers at work: the craft of musical composition 1450-1600, Oxford 1998; R. Gauldin, A practical approach to XVI-century counterpoint, New Jersey 1985; Ph. Canguilhem, Improvisation polyphonique a la Renaissance, Paris 2015; O. Jorgensen, Tuning the Historical Temperaments By Ear, Michigan 1977; G. Marco, C. Palisca, The art of counterpoint, Gioseffo Zarlino, Part III of Institutioni harmoniche, 1558, Nev Haven-London 1968; H. Brown, S. Sadie, Performance practice - music before 1600, London 1990; M. Bent, Counterpoint, composition and musica ficta, New York - London 2002; H. Brown, S. Sadie, Performance practice - music after 1600, London 1990; Th. Christiansen, Cambridge history of western music theory, Cambridge 2008; S. Carter, J. Kite-Powell, A Performer's Guide to XVII century Music, Indiana University Press 2012; Th. Christensen, Rameau and musical thought in the Enlightenment, Cambridge 1993; A. Mann, The study of Counterpoint from Johann Joseph Fux's Gradus ad Parnassum, New York - London 1971; A. Rehding, Hugo Rieman and the Birth of Modern Musicology, Cambridge 2003.